

РЕШЕНИЕ

№ 7672

гр. София, 14.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 18.11.2022 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Антоанета Аргирова

ЧЛЕНОВЕ: Евгения Баева

Анастасия Хитова

при участието на секретаря Александра Вълкова и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **9214** по описа за **2022** година докладвано от съдия Антоанета Аргирова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.208 сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба на полицейски орган при 01 РУ - СДВР, чрез пълномощника му юрк. Х. срещу Решение от 17.03.2022 г. по адм. дело №9990/2020 г. по описа на Софийския районен съд, с което СРС, НО, 21-ви състав е отменил Заповед за задържане на лице с рег. №229зз-1376/20.07.2020 г., издадена от И. В.- командир на отделение при Сектор М. ОПП- СДВР, с която на основание чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР, поради „данни за извършено престъпление по 225 ЗМК-1226/2020 г. на 01 РУ-СДВР”, е задържан за срок до 24 часа С. Д. Т. с ЕГН [ЕГН].

Иска се оспореното съдебно решение да бъде отменено, а заповедта за полицейско задържане да бъде потвърдена.

Наведеното касационно основание за оспорване, предвид изложените в жалбата оплаквания, е за неправилност на решението, поради нарушение на материалния закон и необоснованост-чл. 209, т.3, предл.1-во и 3-то АПК, аргументирано подробно в жалбата.

Ответникът не депозира писмен отговор по жалбата в срока по чл.163, ал.2, вр.чл.228 АПК.

В съдебно заседание пред АССГ касаторът не се представлява, но от

процесуалния му представител са депозиран писмени бележки по съществу на спора.

Ответникът чрез пълномощника си-адвокат Р. Р.-САК оспорва жалбата и моли за отхвърлянето ѝ по съображения, изложени в писмени бележки, които депозира в о.с.з.

Участващият по делото прокурор от С. градска прокуратура дава заключение за основателност на касационната жалба.

Съдът, като взе предвид релевираните с жалбата касационни основания и служебно на основание чл.218, ал.2 от АПК провери изцяло валидността, допустимостта и съответствието на оспореното решение с материалния закон, намира за установено следното:

Касационната жалба е процесуално допустима, а разгледана по същество е неоснователна.

Оспореното съдебно решение е валидно и допустимо и правилно.

Приетата за установена от СРС фактическа обстановка е, че на 20.07.2020 г. С. Д. Т., М. В. С. и Е. Л. Б. около 12.00 часа се намирали на метростанция „Софийски университет С. К. О.“. Те преминали през т.нар. „пасарелка“ - метална врата в края на перона на всяка метростанция, където бил разположен бутон за аварийно спиране на електроподаването към контактната мрежа в случай на аварийни ситуации, натиснали бутона, с който се прекъсвало електричеството по релсов път 1. След намесата на служители на „Метрополитен“ ЕАД подаването на ток било възстановено след около 5 минути. При преглед на охранителните камери били установени външния вид и облеклото на лицата. Около 20 часа същия ден в близост до подлеза на метростанция „Софийски университет С. К. О.“ И. В., служител на СДВР, видял лице, съответстващо по описание на едно от лицата, натиснали бутона за прекъсване на електричество на същата метростанция. Установил го като С. Д. Т.. Т. бил задържан със Заповед за задържане № 2293з-1376 от 20.07.2020 година на основание член 72, ал.1, т.1 от ЗМВР по „данни за извършено престъпление по 225 ЗМК 1266/20 на 01 РУ на СДВР“ на 20.07.2020 г. в 20:06 часа за срок от 24 часа в помещение за временно задържане на 05 РУ-СДВР, и е освободен на 21.07.2020 г. в 02:10 часа. Процесната заповед е подписана от полицейския орган и задържаното лице. С постановление от 20.07.2020 година Т. бил привлечен като обвиняем за престъпление по член 325, ал.1, вр. чл.20, ал.2 вр.ал.1 от НК.

При тези фактически установявания, СРС е обусловил изводи, че заповедта за задържане, не отговоря на изискванията за форма и съдържание, предвидени в чл.74, ал.1 и ал.2 от ЗМВР, тъй като не съдържа фактически и правни основания за задържането на лицето. Отделно от това, въззивна инстанция е приела, че извършеното от задържаното лице не покрива състава на престъплението по член 325, ал.1, вр. чл.20, ал.2 вр.ал.1 от НК, нито друго престъпление по НК, тъй като с поведението си Т. не е демонстрирал явно неуважение към обществото или към орган на власт, не е съпроводено с проява на дързост и цинизъм, с които да се накърняват обществения ред и морал.

Решението е правилно.

Съгласно чл. 30, ал. 1 от Конституцията на Република България (КРБ) всеки има право на лична свобода и неприкосновеност. Разпоредбата на чл. 30, ал. 2 от КРБ предвижда, че никой не може да бъде задържан, подлаган на оглед или обиск или на друго посегателство върху личната неприкосновеност, освен при условията и по реда,

определени със закон. Съгласно чл. 30, ал. 3, изр. първо от КРБ единствено и само в изрично посочените от закона неотложни случаи компетентните държавни органи могат да задържат граждани, за което незабавно се уведомяват органите на съдебната власт. В срок от 24 часа от задържането органът на съдебна власт се произнася по неговата законосъобразност (чл. 30, ал. 3, изр. 2 от КРБ).

В съответствие с чл. 5, § 1, изр. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, ратифицирана със закон на Народното събрание от 31.07.1992 г. (ДВ бр. 66/1992 г., в сила за РБ от 07.09.1992 г.) всеки има право на свобода и сигурност. В юриспруденцията на ЕСПЧ са изведени няколко стандарта при закрилата на това право. Първият е изчерпателност на изключенията по чл. 5, § 1, изр. 2, б. „а“ - б. „г“ ЕКПЧ, чието тълкуване трябва да е задължително стриктно, а разширителните обосновки при приложението им са недопустими. Целта е да се гарантира, че никой няма да бъде произволно лишен от свобода на основание, което не е предвидено в Конвенцията. Вторият е законност на лишаването от свобода по националния закон както от процесуална, така и от материалноправна страна. За целта чл. 5, § 2 -§ 5 от ЕКПЧ гарантира сбор от материалноправни права, свеждащи до минимум рисковете от произвол при лишаването от свобода. Такова е правото по чл. 5, § 2 ЕКПЧ задържаното лице незабавно да бъде уведомено за основанията за ареста си при задължение на държавата чрез компетентния национален орган да обоснове всяко едно лишаване от свобода на всеки един етап.

Разпореденото задържане с оспорената заповед-предмет на производството пред СРС, не покрива стандарта за законност и за непроизволност, като основополагащи общи принципи при ограничаване на правото на свобода и сигурност.

Като правно основание за издаване на заповедта за задържане е посочена нормата на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Визираната разпоредба регламентира правомощието на полицейските органи да задържат за срок не по-дълъг от 24 часа лице, за което има данни, че е извършило престъпление. Съгласно чл. 74, ал. 2 от ЗМВР в заповедта за задържане задължително се посочват основанията за задържане, а съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК административният акт следва да съдържа правните и фактически основания за издаването му. В оспорената заповед не е налице описание на фактическата обстановка, а само лаконично е посочено „данни за извършено престъпление“ и номерът на ДП. Административният орган не е посочил осъществилите се факти, които са обосновали необходимостта от прилагането на принудителната административна мярка по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, което е нарушение на чл.59 ал.2 т.4 от АПК и основание за отмяна по чл.146 т.3 АПК. Мотивите, които следва да изложи административният орган, трябва задължително да са съобразени с естеството на административния акт и по ясен и недвусмислен начин да излагат съображенията на компетентния административен орган, който е издал акта, така че да дадат реалната възможност на лицето, чиито права са засегнати от акта, да се запознае с основанията за издаване на административния акт, а на компетентния съд да се даде възможност по този начин да упражни своя контрол. Цитирането на номер на ДП не отговаря на редица релевантни въпроси - кога и по какъв повод е извършено евентуалното престъпление, по кой текст и какви са фактите, установяващи съставомерността му, за да извърши съдът служебно дължимата преценка за наличие на данни за извършено престъпление от задържаното лице, като материалноправно основание по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР за законността

на задържането. Посочването на номер на ДП не може да санира липсата на излагане на фактическите основания за издаването ѝ, тъй като мотивите на индивидуалния административен акт следва да се съдържат в него или в нарочен документ, съпътстващ неговото издаване, но това може да стане само след изрично препращане към този документ и след предоставяне на възможност на лицето да се запознае с него. В този смисъл е и Тълкувателно решение № 16 от 31.07.1975 г. на ОСГК на ВС. В случая не са налице данни задържаното лице да е запознато към момента на задържането му с писмените документи, съдържащи се в посоченото в заповедта ДП.

За обосноваване на правото на органа да упражни предоставеното му правомощие в рамките на неговата дискреционна власт и за осигуряване възможност на адресата на акта да защити правата си е следвало в заповедта за задържане по чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР да са описани конкретни фактически обстоятелства, обуславящи издаването ѝ в приложената от полицейския орган хипотеза. Не е достатъчно заповедта за задържане да съдържа само позоваване на приложими правни норми, без посочване на специфични обстоятелства или действия/бездействие на задържаното лице, релевиращи наличието на фактически основания за задържането. Както ЕСПЧ приема трайно в практиката си, при липсата на конкретна фактическа обстановка за необходимостта от задържането, задържането се явява несъвместимо с принципа за защита на лицата от произвол. В случая, в заповедта липсват обективирани каквито и да било факти и обстоятелства, релевиращи наличието на конкретни обективни данни, сочещи че лицето, спрямо което е постановено задържането по чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, е извършило действия в нарушение на установения ред, които могат да се квалифицират като престъпление.

Не на последно място следва да се посочи, че задържането за срок до 24 часа по чл. 72 ЗМВР представлява принудителна административна мярка и като всяка принудителна административна мярка налага неблагоприятни последици за адресата с цел постигане на правно определен резултат. Мярката по чл. 72 ЗМВР, в зависимост от конкретния случай, би могла да има превантивен или преустановителен характер. В случая приложената принудителна административна мярка, освен фактически необоснована, се явява и несъответна на целта на закона. Нарушен е и един от основните принципи на административния процес, а именно принципът за съразмерност по чл. 6 АПК. Съгласно разпоредбата на чл. 6, ал. 2 АПК административният акт и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която актът се издава. В контекста на принципа по чл. 6, ал. 2 АПК прилагането на принудителна административна мярка по чл. 72, ал. 1 от ЗМВР следва да е оправдано от гледна точка на съразмерността на налаганото ограничение с необходимостта за постигането на законовата цел. В конкретния случай нито е обосновано, нито е доказано, че за постигането на законова цел е било необходимо задържането за срок от 24 часа.

По изложените съображения, правилното съдебно решение се оставя в сила.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.3, вр.чл.228 АПК ответникът има право на разноски. Правото е своевременно упражнено, като преди приключване на устните състезания по делото е поискано присъждането им /чл.81 ГПК, вр.чл.144 АПК/. Защитата на ответника е осъществена от адвокат при условията на чл.38, ал.1, т.3 от Закона за адвокатурата /ЗА/- безплатно на близък. Следователно на ответника следва да се присъди заплатената държавна такса в размер на 70 лева за касационната жалба, а на адвокат Р. следва да се присъди адвокатско възнаграждение

на основание чл.38, ал.2 ЗА, което съдът, при съобразяване с предмета на делото, обема и качеството на реално предложената защита и проведеното по делото съдебно заседание определя малко над минималния размер, установен в чл.8, ал.2, т.3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, а именно 850 лева.

Водим от горното и на основание чл.221, ал.2, АПК, чл.143, ал.3, вр.чл.228 АПК и чл.38, ал.2, вр.ал.1, т.3 ЗА Административен съд София-град, XII касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение от 17.03.2022 г., постановено по адм. дело №9990/2020 г. по описа на Софийския районен съд.

ОСЪЖДА Столичната дирекция на вътрешните работи да заплати на С. Д. Т. с ЕГН [ЕГН] сумата в размер на 70 /седемдесет/ лева, заплатена държавна такса.

ОСЪЖДА Столичната дирекция на вътрешните работи да заплати на адвокат Р. П. Р.-САК, вписан в единния регистър под №[ЕГН], сумата в размер на 850 /осемстотин и петдесет/ лева, адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ на ответника по делото.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване /чл.223 АПК/.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:1.

2.